

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an --- 40 Lei
Pe jumătate de an --- 20 Lei

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 1576/922.

Concurs.

Pentru îndeplinirea catedrelor vacante dela școala normală ort. română din Arad, se publică concurs cu **30 zile** (4/17 Iulie — 2/15 August incluzive a. c.) și anume:

1. Catedra de director-profesor;
2. „ de religiune;
3. „ de limba franceză;
4. „ de istoria;
5. „ de desemn și caligrafie;
6. „ de economie.

Dela recurenți se cere: să fie români ortodocși; să aibă cvalificația profesorilor similari ai statului, și să dovedească aceste calități și studii cu documente originale, prezentând atestate de botez și de serviciu (dacă vor mai fi fost în serviciu).

Beneficiul ce se pune în vedere este cel pentru profesorii similari ai statului.

Cererile, cu toate documentele necesare, vor fi de a se înainta în termen Consistorului eparhial din Arad.

Arad, 27 Iunie (10 Iulie) 1922.

Joan J. Papp
Episcop.

—□—

2—3

Nr. 1737—1922.

Concurs.

Pentru deplinirea scaunului vacant de protopresbiter în tractul Timișoara se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu emolumentele următoare:

I. Dela parohia centrală Timișoara-Fabrică cu filiala „Cetatea” oraș intern:

a) Competința de uzufruct a sesiunii aparținătoare parohiei protopresbiterale dela orașul Timișoara în suma ce o va da orașul;

b) Birul parohial legal;

c) Stolele legale;

d) Intregirea dela stat.

II. Din protopresbiterat:

a) Dotația protopresbiterală dela stat;

b) Retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiuni și ședulele dela cununii în suma, ce o va stabili sinodul eparhial;

c) Birul protopopesc dela preoții din tract câte 100 oche (150 litre) grâu dela fiecare parohie;

d) Diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzelor sinodului eparhial și ale Consistorului diecezan;

e) Spesele cancelariei protopopești conform bugetului aprobat de Consistor.

De locuință și cancelaria protopopească, până la altă dispoziție, se va îngriji alegândul protopresbiter.

Aspiranții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să subștearnă la Consistor resursele lor înscrise cu documentele de cvalificațiune prescise în §-ul 53 din Statutul-Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au cvalificațiunea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească, că au împlinit cel puțin 5 ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistorului ortodox român, ținută în 30 Iunie (13 Iulie) 1922.

Joan J. Papp
Episcop.

—□—

1—3

Nr. 1577/922.

CONCURS.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de *limba și literatură română și științele pedagogice* la institutul teologic din Arad cu un salariu de bază de 2200 Lei lunar și accesoriile din vistieria statului.

Rugărilor de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. rom. din Arad, în termen de **30 de zile**, socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial al diecezei „Biserica și Școala”.

Dela concurenți se cere să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.

2. Atestat despre calificarea de specialitate pentru școlile secundare sau cel puțin calificarea dela pedagogiul superior.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul a funcționat deja și până aci la vre-un institut de învățământ, ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută la 16/29 Iunie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

1—3

Nr. 1571/922.

CONCURS.

Prin acesta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de *cântări rituale și tipic bisericesc* la institutul teologic și pedagogic din Arad cu un salariu de bază de 1600 Lei lunar, și accesoriile din vistieria statului.

Rugărilor de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. român din Arad în termen de **30 de zile**, dela prima apariție a concursului în organul oficial „Biserica și Școala”.

Concurenții au să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.

2. Atestat despre calificarea de specialitate pentru aceasta catedră.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că a funcționat deja până aci la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.

Definitivarea în acest post va putea urma numai după un an de probă.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută la 16/29 Iunie 1922.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

1—3

Nr. 1577/922.

CONCURS.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului de *duhovnic* la Seminarul teologic din Arad, cu un salariu de bază de 500 Lei lunar, și întreținere în Seminar.

Rugărilor de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. rom. din Arad în termen de **30 de zile**, dela prima apariție a concursului în organul oficial „Biserica și Școala”.

Dela recurenți se cere să prezinte următoarele documente:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt români de religie ortodoxă.

2. Diploma de doctor în științele teologice și calificare preoțească pentru parohii de clasa primă.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că a funcționat deja și până aci la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută la 16/29 Iunie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

1—3

Nr. 1907/922.

CONCURS.

Pentru îndeplinirea a lor două posturi de *profesori de religie* la școlile primare române de stat din suburbiile Aradului se publică concurs de **30 de zile**, socotite dela prima publicare.

Indreptățiți la aceste posturi sunt în locul prim acei reflectanți, cari cu calificarea necesară de profesori de religie pentru școlile secundare, de preferință preoți, iar în locul al doilea și acei cari, neîntreținând aceasta condiție, se obligă ași întregi studiile și calificarea.

Beneficiul ce se pune în prospect din partea statului va fi la fel cu dotația profesorilor secundari de stat.

La cerere să se adnece documente personale: Extras de botez, de studii secundare terminate, s'au echivalentul lor, de studii academice și teologice și calificare preoțească, și de serviciul prestat până acum, toate în original.

Cererile să se trimită Consistorului, în termen concursual.

Consistorul își rezervă, ca pe cei doi profesori de religie, ce i-ar alege, să-i distribue după a sa chibzuință încredințându-le eventual și catehizarea ucenicilor.

Arad, la 7/14 Iulie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

—□—

1—3

2045/922.

CONCURS.

Prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea catedrei de *Istoria bisericească universală și națională și dreptul bisericesc* la institutul teologic din Arad devenită vacantă prin renunțarea profesorului Dr. Lazar Iacob, cu un salariu de bază de 2200 Lei lunar și accesoriile din vistieria statului.

Rugărilor de concurs sunt a se adresa Consistorului ort. român din Arad în termen de **30 de zile**, socotit dela prima publicare a concursului în organul oficial „Biserica și Școala”.

Dela concurenți să cere:

1. Extras de botez din matricula bisericească, spre a dovedi, că sunt român de religie ortodoxă.

2. Atestat că este doctor în teologie și are calificare preoțească pentru parohii de clasa primă.

3. Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară pentru cazul, că concurentul a funcționat deja și până aci ca profesor la vre-un institut de învățământ ori în altă calitate.

4. Eventuale dovezi despre activitatea literară și autobiografia pe scurt.

Arad, din șed. Cons. a sen. bis. ținută în 7/20 Iulie 1922.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Nr. 1817/1922.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștință celor interesați, că petițiunile de primire în Institutul nostru teologic din Arad pentru anul școlar 1922/23 au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 2/15 August 1922, instruite cu:

1. Extras de botez dela oficiul parohial extradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniul școlar prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține, vidimat de protopresbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Dacă petentul dela absolvirea școlilor medii s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de concernentul protopop, are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima

frecvența școlară până la timpul de față.

6. Se observează, că în anul școlar 1921/22 clericii seminarului nostru teologic au beneficiat de burse dela stat de câte 1000—1500 și 2000 Lei.

7. Cei ce reflectează la burse să alătore și atestat de paupertate, respective despre starea materială a lor și a părinților lor.

8. Întreținerea în seminarul teologic este obligătoare pentru toți elevii primiți în teologie.

9. Condițiunile de întreținere în seminar sunt următoarele:

a) În numerar 2400 Lei (adică două mii patru sute Lei) anual plătit în două rate semestrale anticipative la Cassa Consistorială.

b) Pe lângă aceasta taxă în numerar fiecare elev va mai plăti la începutul anului școlar și o taxă în alimente și anume: 1 m/m. făină; 1 m/m. cartofi; 10 klg. unsoare; 10 klg. fasole.

c) La intrare în seminar elevii vor aduce cu sine: 6 cămeși, 6 părechi de izmene, 3 cămeși de noapte, 6 părechi ciorapi ori obele, haine de pat (saltea, ciarciafuri, țol ori plapomă, pernă și o cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 servete, păhar, cuțit, furculiță, lingură, o cească, 3 farfurii, piepten, săpun, perie de dinți — de haine — de ghete, ace, ață, hainele și îmbrăcămintele necesare.

10. Petițiunile au să fie timbrate legal și scrise cu mâna proprie.

11) Petenții se avizează, a scria corect și legibil locul ubicațiunii și poșta ultimă.

Arad, din șed. com. a Sen. bis. ținută în 16/29 Iunie 1922.

Joan J. Papp

Episcop.

Suferințele clerului ortodox din Rusia.

Dacă până mai eri, alaltăeri, cei mai mulți nu vedeau în socialism altceva, de cât un curent de idei, purtând timbrul utopiei, azi nu se mai poate vorbi astfel. Istoria celor din urmă ani ne dovedește cu prisosință, că socialismul a devenit un pericol pentru Biserică, Stat și Națiune deopotrivă, că nici una dintre acestea nu se poate desvoltă în pace și în liniște, până nu se va da cuvenită deslegare

acestei chestiuni, care azi a devenit o problemă din cele mai importante și orice întârziere nu face altceva, de cât s'o agraveze și mai mult.

Scopul luptei fanatice, purtate de socialiști și ținta lor, a tuturor, este aceeași: Distrugerea Bisericii, a statului și a sentimentului național, ca pe ruinele acestora să așeze ei societatea omenească, pe temelii mai nouă, mai bune și mai moderne, fără dogme învechite, fără legi convenționale și fără drepturile defectuoase ale societății de azi. Ei vor cu toții o lume nouă, așa cum Marx o visase, unde toți, leneși și sângrucioși deopotrivă, să se împărtășească de aceleași roade ale muncii celor deprinși să lucreze:

Ceeace Marx visase numai, tovarășului său Trozky i-a reușit să pună în aplicare practică. Și ce dureros contrast între visurile fantastice ale apostolului comunismului și între jalnica privesc, ce realitatea ne oferă azi pe intinsul larg al unui Imperiu, atât de crud lovit de mână neînduratei fatalități.

După multele mizerii, ce fatal trebuiau să urmeze unei conduceri bazate pe principii atât de absurde, acum pare-că s'a ajuns la u'tima etapă.

Inchisorile sunt ticsite de mulțimea acelor nenorociți, cari, — ne mai putând tolera tirania dictatorilor fără de suflet și ne mai putând suporta starea îngrozitor de tristă, în care a ajuns Rusia nenorocită și locuitorii ei vrednici de o soarte mai bună — au avut îndrăzneala să-și ridice glasul împotriva dictaturii roșii, mai crudă, mai barbară și mai lipsită de umanitate de cât toate tiraniile, din câte cunoaște istoria lumii.

Pe lângă foametea îngrozitoare și epidemiile, ce bântue cu o furie nebună pe întreg cuprinsul acelei țări, ca anarhia să fie desăvârșită, comisarii poporului au pornit o luptă crâncenă contra tuturor Bisericilor creștine din cuprinsul Sovietelor, dar mai ales contra celei ortodoxe. Considerând însă evlavia aproape fanatică a Rușilor dreptcredincioși și dragostea nețărmurită față de Bisericii și slujitorii ei, bolșevicii și-au dat seamă că lucrul acesta nu va merge de tot neted și fără greutate. De aceea începură lupta contra Bisericii cu multă tactică și cu multă prevedere. Mai întâiu dând ordonanțe confidentiale comitetelor din provincie, ca la toate ocaziunile și în toate locurile să discredizete clerul ortodox și să-i submineze autoritatea, pentruca astfel încetul cu încetul să pregătească poporul pentru lovitură supremă: desființarea cultului religios, licvidarea credinței creștine și la urmă nimi-

cirea Bisericii lui Hristos, singura Instituțiune, ce mai rămase în nenorocita Rusia, deci singura pedică în calea celorce și-au pus de gând, să distrugă totul.

Însă poporul, drept răspuns acestor tentațiuni criminale, se duse în număr însutit mai mare la Bisericile, ce nu mai puteau cuprinde între zidurile lor pe cei dorinci de mângâiere sufletească. Acestea fură apoi în ochii bolșevicilor motive, ca preacucernicii Arhipăstori și smeriții preoți și călugării ai bisericii rusești să fie luați la goană, batjocoriți, arestați, maltratați și asasinați chiar într'un mod mai barbar, de cât se-nțâmplase aceasta pe timpurile de tristă aducere aminte, când păgânii prin aceleași mijloace voiau să nimicească și să stârpească legea lui Hristos. Dar precum atunci, astfel și acuma, efectele sunt diametral opuse tuturor acelor tendințe. Și cu toate că, până acuma bolșevicii au asasinat 28 episcopi și mai multe mii de preoți ortodoxi, cu toate că maltratarea și persecutarea lor continuă și azi și cu toate că s'a recurs și la cele mai extreme mijloace, ca să înstrăineze poporul de Mântuitorul Hristos și de apostolii Lui smeriți, în ciuda tuturor acestora n'au făcut altceva, de cât să întărească în credință și nădejde pe acei nenorociți, cărora azi numai Mântuitorul Hristos le-a rămas prețin, și numai Biserica Lui scut și întărire în necazuri.

Zilele acestea bolșevicii au dat Bisericii ortodoxe lovitură cea mai revoltătoare: Au răpit în mod criminal toate odoarele ei, jefuindu-i cădelnițele și ornamentele scumpe, făurite din petrii prețioase și luând icoanele, candelabrele și toate clopotele, sub pretext că Biserica nu ar avea nevoie de ele.

Clerul ortodox, al celei mai ortodoxe țări din lume, s'a opus acestor barbarii cu tot curajul, ce credința în Dumnezeu le putea da.

Incunjuțați de dragostea și sprijinul efectiv al credincioșilor lor, preoții ortodocși s'au așezat în ușile Bisericilor și chiar cu jertfa vieții lor de adevărați mucenici ai legii dreptmăritoare, au voit să împedice pe barbari dela săvârșirea acelor sacrilegii. S'au dat lupte sângeroase între poporul, ce-și apără Biserica și păstorii și între mercenarii plătiți ai conducătorilor bolșevici.

Drept urmare întreg clerul ortodox, în frunte cu patriarhul Thikon și arhiepiscopul Nikon și toți episcopii fură arestați și dați în judecată, iar preoții mai mici în grad, fură chinuți și asasinați fără nici o ascultare sau sentință judecătorească.

Consternați de-atâta barbarie, ne întrebăm: Se poate? Se poate, într-o țeară cum

este Rusia, să-și bată cineva joc, în mod atât de infam, chiar de Biserica ortodoxă și de milioanele ei de credincioși?

Realitatea — durere — ne spune, că, da, se poate! Și-n timp ce Biserica ortodoxă este profanată și jefuită, nimenea nu îndrăznește să se atingă măcar de sinagogurile ovreilor și de rabinii lor perciunați. Cauza acestor lucruri e foarte transparentă și sărmanii Ruși o știu cu toții, dovadă sunt strigătele: „Jos cu jidanii“, cu cari a primit poporul pe comisari în momentul, când au venit să pună mâna pe odăjdiele și obiectele sfinte din Biserici.

Se știe mai departe, că Kerenski, autorul moral al prăbușirii marelui Imperiu, este un ovreu. Leon Trotzky, care ține în mâinile sale frânele armatei roșii este din acelaș neam, iar Lenin, a cărui naționalitate e obscură, are de soție o ovreică, iar familia î-i vorbește în „jargonul idiș.“*) În sfârșit aproape 99 de procente din comisarii poporului vorbesc cu toții acelaș jargon și fac parte din acelaș neam perciunat, care n'a făcut altceva în decursul veacurilor, de cât să-și bată joc de Hristos și de legea lui divină.

Ca creștini ortodocși, dar mai ales ca preoți ai legii lui Hr. privim cu ochii scăldați în lacrimi și cu inimile sângerate de durere la jubiții noștri frați, atât de greu încercați. Dar în durerea aceasta avem și o mângâiere, tot atât de mare:

Este dragostea poporului rusesc, care în zilele acestea de grea cumpănă, stă alături de păstorii săi. Iar dragostea aceasta, curățită în focul suferințelor le dă și unora și altora puterea supra omenească, de-a luptă umăr la umăr, pentru răsturnarea usurpătorilor criminali și reintronarea stărilor normale.

Prea bunul Părinte Ceresc să întărească inimile celorce luptă cu credință pentru dreptatea Sa și să le deă ajutorul Său dumnezeesc, ca să scoată biruitor stindardul sfânt al dreptmăritoarei noastre ortodoxii. X

*) „Apărarea națională“ Nr. 5. p. 12. Anul I.

Nicolae Iorga în Arad.

— Conferința sa la palatul cultural. —

Luni în 18 Iulie a. c. publicul românesc din Arad, au avut privilegiul și fericirea de a savură conferința fecundă și instructivă despre: „Responsabilitatea națională și culturală a României întrigite“, ținută în sala palatului cultural, de marele nostru învățat Nicolae

Iorga, care cu sufletul său mare și mintea sa fenomenală este azi, cel mai reprezentativ dintre redesteptătorii conștiinței noastre naționale.

Cu întuiția sa genială ne-a adeverit în modul cel mai fecund despre taina evoluției istorice a neamului nostru, al cărui progres și mărire sunt stăpânite și legate strâns de idea națională.

Aici la periferii, românii din Arad și jur au o menire nobilă și edificatoare: să organizeze omogen forțele culturale românești, și printr'o concurență nobilă s-aducem maximul de contribuție pentru civilizație și umanitate. În serviciul acestor idei sublime, are să se înșirue toți românii de aici, cari au aici un palat pentru cultivare în zidurile căruiia sunt zidite și suferințele țărănilor noștri din jur. Fără ajutorul efectiv al acestor țărani cu mintea limpede, Aradul n'ar fi progresat nici cum.

Să ne străduim s-aducem aici la graniță cultură românească, moștenită cu pietate dela morții noștri, a căror memorie suntem datori s-o venerăm, căci sufletul lor mare cheamă și îndeamnă pe cei vii la viață.

Și în vâlmășala valorilor răsturnate de azi, toată cultura și inteligența noastră să aibă la bază, morală credinței creștine indestructibile, care este cel mai puternic factor în progresul societății omenești, și care nu poate fi înlocuită cu nici o forță din lume.

Unirea bisericilor.

Ziarele catolicești ale apusului s'au rostit în vremea din urmă, despre o apropiere care ar fi să ducă mai curând sau mai târziu la unire, între biserica romano-catolică și între bisericile ortodoxă de pretutindeni.

Oamenii Vaticanului de astăzi nu sunt străini de mișcarea aceasta, — dar, în conformitate cu vederile cunoscute ale papismului, voiesc să-și păstreze nealterată supremația și nu admit nici un fel de compromisuri.

Avem astfel, de o parte pornirile izvorite din biserica unei aristocrații, care începe a se bucura de trecere tot mai puțină. De altă parte vedem cum răsar năzuințele spre democratizare ale bisericii ortodoxe, care se vor fi potrivit de sigur mai bine secolului nostru democratic decât veleități de a-tot-stăpânitor scutit de greșeli.

Biserica Romei cere contopire totală a bisericilor, cu care voește să se unească: o condiție, care împedecă din capul locului opera de unire între deosebitele confesiuni.

Pentru ce caută, cu toate acestea, biserica aristocrată a Romei apropierea de ortodoxi și de protestanți?

De biserica rusească se interesează pentru că o vede prigonită de republica sovietelor și o crede cu desăvârșire slăbită, tocmai bună pentru a fi cucerită pe seama romano-catolicismului, — ziarele Romei catolice încep a se lăuda că s'a găsit „un patriarh” al rușilor gata d'a se uni fără condiții cu Roma papală. Socoteala însă este total greșită, din motivul ușor de înțeles că nu patriarhul acela, de problematică existență, va hotărâ soarta bisericii rusești, ci masele credincioșilor săi: aceștia n'au fost niciodată mai evlavioși, ca astăzi, în situația de jale a țării ortodoxe dela nord. Se mai știe, afară de această, că poporul rus ar trebui să-și peardă întâi naționalitatea, ca să înceteze d'a mai fi ortodox.

De protestanți se interesează romano-catolicii, din cauză că — se cam tern de dânsii. Protestanții adevăcau au declarat adeseori că sunt dispuși să se unească cu *ortodoxii*, dar nu cu romano-catolicii împetriți în idei absolutiste.

Greutatea unirii este, după părerea protestanților, mai ales ambițiunea conducătorilor din Vatican cari își închipuesc că dacă ar renunța la unele principii, faptul ar însemna înfrângere totală pentru biserica lor.

Neapărat, ar fi un fel de „înfrângere” și de o parte, și de alta, — fără de care însă unirea bisericească cu greu s'ar putea înfăptui vreodată.

În sfârșit, cercurile romano-catolice stăruesc pentru unire și din cauză că credincioșii lor nu sporesc ca ai celorlalte confesiuni. Numeroasele secte religioase își recrutează aderenții în deosebi din mijlocul bisericii romano-catolice, în care valoarea elementului mirean a fost și este redusă la zero, și prin aceasta viața ei nu se întrefese nici astăzi cu viața poporului său.

Acest element desconsiderat nu mai poate dela un timp să simțească multă fericire la sinul ei. Biserica apusului, zădarnic își atribue numirea de „una, sfântă, catolică și apostolică”, dacă ea nu este mamă iubitoare desinteresată a tuturor fiilor săi; acești fii, cum vedem, încep a se desface de dânsa, sau a deveni nedestoinici d'a se jertfi pentru ea și pentru doctrinele ei încremenite.

Unirea bisericească este de dorit, căci doar s'a zis cu adânc înțeles: „Și va fi o turmă și un păstor”; dar, desființarea caracterului lor fie protestant, fie ortodox, bisericile conștiente de viața lor, în care cler și popor alcătuesc un întreg nedespărțit, nu pot admite.

T. R.

Citind reviste.

Lamura:

O inițiativă a școalei și bisericii: *Copacii amintirilor*.

E vorba de pomenirea morților pentru patrie cari ni-au dat cu sângele lor o țară mărită și o libertate sigură. Trebuie făcut ceva sensibil, care să pilduiască viitorimii. Statue la sate? E greu, scump și neînțeles. . . Simple placarde, cu numele soldaților morți ai satului, e prea puțin. Ideea „soldatului necunoscut” mistică și abstractă, nu prinde la noi. Trebuie să ne întoarcem la vechiul cult al *copacului*, ce-l păstrează în datine toate popoarele.

Copiii Germaniei sădeau câte un copac pentru fiecă mort din satul lor. Azi, satele Franței se gândesc la acest fel de comemorare a soldaților căzuți. În Apus, cu prilejul unor mari evenimente, s'au făcut sădiri de copaci. Sânt alee, în Franța, plantate înadins în zilele luptelor lui Napoleon: o pildă numai dintr'o sută.

Teiului Eminescu dela Copou (Iași) e tot atât de evocator ca și o statuie.

Copacii bătrâni, de pe la mănăstiri și biserici, se leagă mai totdeauna de amintiri scumpe: trec în tradiție că-s de pe vremea foametei, de când e biserica, ori când era cutare Vodă și-s respectați ca niște moaște.

Ce frumos, ce pios ar fi fost, dacă s'ar fi legat amintirea morților în război de o plantație de plop, stejari, sau de copaci cresc în regiune, — la oraș și în fiecă sat, — la biserici, la cimitire, sau la școală, câte un *copac pentru fiecare mort*, ca un prinos, un semn de comunicare cu cel dus dintre vii. Într'o zi „a morților”, după slujbă, învățătorii, preoții, fruntașii satului, cu copiii ar fi sădit copacii pomenirii, și acolo s'ar fi placardat și numele lor. Pe la orașe s'ar fi putut face alee anume. Peste 2—3 generații, copiilor de atunci li s'ar spune cu pietate: Uite, copaciiăștia bătrâni sunt de pe vremea războiului pentru întregirea României, și-a puși de copiii celor morți în război. . .

O lecție vie pentru suflete.

Deși au trecut 4—5 ani dela război, tot s'ar putea face și acum pentru eternizarea celor pe cari nu trebuie să-i uităm.

INFORMAȚIUNI.

Principele moștenitor a trecut prin Arad. Marți în 17 Iulie a trecut prin Arad, mergând spre Timișoara AA. LL. RR. principele Carol, soția sa principesa Elena și principesa Greciei Irina. În gara din Arad unde a stat trenul princiar câteva minute AA. LL. au fost întimpinați de autoritățile din loc.

Joi în 23 Iunie (6 Iulie) P. S. S. părințele Episcop a avut oaspeți pe P. P. S. S. L. L. Dr. Trăian Badescu episcop de Caransebes și Arhiereul Filaret Mușta Vârșetanul. După masă toți trei P. P. S. S. însoțiți de d. V. Goldiș, au vizitat Sf. Mănăstire Hodoș-Bodrog.

Sfințire de preot. Luni în 4/17 Iulie a primit din mâinile P. S. S. părintelui Episcop, darul sf. preotii d. Ignatie Dihor, pentru a păstori pe credincioșii noștri din Zăbalț.

Sărbătorile legale pentru învățământ. Ministerul instrucțiunii a hotărât ca numai următoarele sărbători să fie considerate legale, când nu se țin cursuri, și când biourile acestui departament vor fi închise: Vacanța Crăciunului, de la 24 Decembrie până la 7 Ianuar inclusiv; a Paștilor dela Duminica Floriilor până la Duminica Tomii inclusiv. Înălțarea Sf. Cruci, 14 Septembrie; Sf. Dumitru 26 Octombrie; Sf. Arhangheli și Mihail și Gavril 8 Noiembrie; Intrarea în biserică 21 Noiembrie; Sf. Nicolae 6 Decembrie; Întâmpinarea Domnului 2 Februar; Buna Vestire 25 Martie; Sf. Gheorghe 23 April; Înălțarea Domnului, Joi la 40 zile după Paști; Lunea Rusaliilor; Sf. Constantin și Elena 21 Mai; ziua de 10 Mai. Toate aceste sărbători se țin după stilul vechi.

Pentru cultura națională. E asociația culturală ardeleană, cunoscută și sub denumirea „Astra” cea mai veche societate culturală românească, cu reședința în Sibiu, strada Șaguna 6, unde are un frumos muzeu și o bogată bibliotecă. Are ramificații însemnate în tot cuprinsul țării. Timp de șase decenii această asociație a ajutat mii de tineri români să-și termine studiile împărțindu-le burse în suma de mai multe sute de mii lei, a susținut până de curând cu mari jertfe morale și materiale cea mai veche școală superioară de fete la românii de peste munți; a editat și editează încă o revistă pentru intelectuali „Transilvania”, care nu mai cu un an e mai tânără decât „Convorbirile literare”, precum și o excelentă „Bibliotecă populară a Asociațiunii”, care în prezent numără peste o sută de fascicule, a tipărit și unele lucrări de mare interes și folos ca „Enciclopedia Română”. Dicționarul numirilor de localități de S. Moldovanu și N. Togan. Istoria literaturii române de S. Pușcariu etc. etc. Abia se poate spune în câteva cuvinte, ce mult a făcut această asociație pentru promovarea culturii poporului român. A înființat cursuri pentru analfabeți, mii de biblioteci rurale, conferințe și prelegeri publice, gratuite, cu proiecțiuni de vederi, etc. etc. Numai în iarna 1920—1921 s'a ținut în Sibiu și satele dinprejur 150 conferințe și prelegeri populare.

O astfel de societate merită toată atențiunea și sprijinul nostru acum când vrea să-și lărgască sfera de acțiune prin loteria culturală ce organizează, cu

încuviințarea autorităților, pentru ridicarea de monumente artistice, întemeiere de Case naționale cu muzee, dotarea de fonduri culturale, întregirea palatelor din Sibiu, etc. De aceea credem că o vor sprijini toți, bunii români, înscriindu-se membrii al acestei asociații și cumpărând bilete dela loteria ei. Biletele sunt de vânzare la toate băncile.

Lumină la sate. De un timp încoace auzim mereu vorbindu-se despre bibliotecile populare. La Tg. Mureșului se distribuie 125 biblioteci rurale pentru toate comunele din județ. Înainte cu câteva săptămâni s'a făcut acelaș lucru la Sighișoara, în prezența A. S. R. Principelui Carol, pentru comunele aparținătoare județului Târnava-mare. S'a uitat însă cum se uită de obicei la noi, că „Asociațiunea pentru literatură română și cultura poporului român” din Sibiu a făcut și face de zeci de ani acelaș lucru. Ea posedă până acum aproape 3000 biblioteci rurale, care funcționează în baza statutelor și regulamentelor proprii. „Asociațiunea” e încontestabil cea mai serioasă și puternică organizațiune culturală ce avem, așa încât ea nu poate fi ignorată mai ales cât e vorba de o operă culturală în Ardeal. De aceea aflăm că s'a procedat foarte bine atât în județul Târnava-mare cât și în județul Mureș-Turda, punendu-se nouile biblioteci sub egida și administrația „Asociațiunei”.

E un act de recunoștință națională față de etoria culturală românească a lui A. Șaguna, T. Cipariu și Gh. Barițiu, care este „Asociațiunea”. Înainte de războiul mondial „Biblioteca populară a Asociațiunei”, din care au apărut până acum peste 100 numere, avea zeci de mii de abonați mai ales între țărani. Astăzi numărul abonaților a scăzut din pricina scumpirei de hârtie și tipar. „Asociațiunea” vrea însă să-și recâștige teremul pierdut din cauza războiului, creindu-și mijloace materiale noi prin organizarea unei loterii culturale încuviințată de guvern.

De aceea e datoria tuturor patrioților adevărați și oamenilor de bine să acorde sprijinul lor acestei asociații, înscriindu-se între membrii și cumpărând bilete de la loterie. Biletele sunt de vânzare la toate băncile, direcțiunile școlare, administrații de plasă etc.

Internatul diecezan ort. român de fete din Arad.

Aviz.

În internatul diecezan de fete se primesc elevele cari cercetează liceul român de fete din Arad.

Taxa de întreținere la an s'a statorit în suma de 2400 Lei, cu rezerva de a o urca sau scădea după împrejurări. Se va plăti la cassa consistorială din Arad în patru rate egale. Rata I. la intrarea în internat, rata a II. la 1 Noiembrie, rata a III. la 1 Februar, rata a IV. la 1 April 1923.

Fiecare elevă va avea să mai plătească la în-

trarea în internat o taxă de 75 Lei pentru medic și medicină, precum și o taxă anuală de 25 Lei pentru deteriorări.

Afară de acestea taxe, fiecare elevă este îndatorată să aducă în natură următoarele:

1 mm. făină de pâne, 20 klg. făină albă, 1 mm. cartofi, 10 klg. unsoare, 10 klg. fasole (linte sau mazăre), 50 ouă, 5 klg. zahăr și 5 klg. săpun pentru elevele cari își spală rufele în internat. Acestea le va pune la dispoziția direcțiunii fiecare elevă când va fi provocată.

Părinții cari anunță intrarea în internat a elevelor, au să anticipe 100 Lei direcțiunii internatului, care sumă să va computa în taxa de întreținere. Elevele cari intră în internat în cursul anului școlar, vor avea să plătească taxa de întreținere pe întreg cvartalul în care intră în internat; iar elevele cari din ori ce motive ar ieși din internat, vor avea să plătească taxa de întreținere pe întreg cvartalul în care ies din internat.

Fiecare elevă aduce cu sine: 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă cu cearșafe albe de pat, 1 acuperitoare albă pentru pat, 6 cămăși, 6 camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi ciorapi, 4 rechite, 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, 1 ștergar de bucătărie, care rămâne internatului, una față de masă, 1 ceașca și 2 fărfurii, tăcămuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 păhare (unul pentru beut și altul pentru dinți, 4 cârpe pentru șters lighianul, 2 cârpe de praf, piepten rar și des, foarfeci, perie de cap și de dinți, de haine și ghete, haine de port și un palton, jachetă de primăvară, 2 părechi de ghete, 1 păreche pantofi de casă, un parapleu.

Fiecare elevă va fi îndatorată să aibă uniformă (rochie, 2 șorțe negre cu mâneci, pălărie) după indicațiile ce se vor da de către direcțiune.

*Direcțiunea internatului ort. rom.
de fete din Arad.*

CONCURSE.

Pentru întregirea postului de preot din parohia de cl. a II-a **Checheș**, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Folosința casei fundațiunii T. Papp, pentru care alesul va plăti V. Consistor chirie moderată cum a plătit și fostul preot.

2. Usufructul unei sesii parohiale, parte arător, parte fânaș.

3. Birul parohial dela fiecare casă 15 litri grâu.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire de dotație dela stat.

Intrucât nu se vor prezenta reflectanți cu cvali-

ficație de cl. a II-a, în senzul înaltei rezoluții consist. de sub Nr. 332 din 10/23 Februarie a. c., se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III-a.

Alesul e obligat să catihizeze la școala confes. din loc fără altă remunerație și a plăti dările publice după venitul parohial.

Doritorii de a ocupa acest post, trebuie să se prezenteze într'o Duminecă sau într'o sârbătoare din terminul concursual, în sf. biserică din Checheș, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de aceasta sunt datori să se prezenteze protopresbiterului tractual, spre a-i dovedi, că au cvalificația prescrisă și întrucât sunt din altă dieceză, P. S. D. Episcop diecezan, spre a cere binecuvântare ca să poată concura la această parohie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* ppbiter.

—□—

2—3

Pentru întregirea parohiei de cl. a II. **Bunea-Română**, din tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Usufructul sesiei parohiale de 30 jugăre, parte arător, parte fânaș și pășune.

2. In lipsă de locuință parohială, edificiul școlii confesionale, care se renovează acuma și constă din 2 camere și bucătărie, apoi grajd și șură, iar alte supraedificate se vor face ulterior.

3. Intravilan pentru legumi, vizavi de locuință.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire dela stat.

Intrucât nu se vor ivi reflectanți cu cvalificație de cl. a II., în senzul înaltului rescript Consist. de sub Nr. 1622 din 16/29 Iunie, a. c., se admit și de cei cu cvalificație de clasa a III.

Reflectanții să-și adreseze petițiile lor înscrute în regulă Comitetului parohial din Bunea-Română, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț și într'o Duminecă ori într'o sârbătoare să se prezenteze în sf. biserică din Bunea-română, spre a arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Nainte de aceasta sunt poștiți să se prezenteze la protopop. tractual spre a-i dovedi că au cvalificația prescrisă pentru parohia din chestie și întrucât sunt din altă dieceză la P. S. D. Episcop diecezan ca să le dea binecuvântarea de a putea concura.

Dările după sesie și după intravilan le va suporta alesul.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu* ppbiter.

—□—

1—3

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial

Cenzurat: **V. DÂRLEA.**